

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. Beata Virgo fueri naturali modo concepta, & ex quibus parentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

tione super Canticum Magnificat, quæ habetur in fine 9. tom. *Eua propter superbiam*, inquit; *abiecta est*, Maria vero propter humilitatem est electa. Et Iustin. Martyr, dialogo cum Tryphone satis postmodum. Homo, inquit, natus de Virgine, ut per quam viam fraude serpentis intravit inobedientia, per eandem sequeretur venia. Confirmatur, quia sequitur, ante præuisum originale peccatum prædestinasse Deum totam seriem generationum ab Adamo vsque ad Virginem, quia non potuit Beata Virgo per seminalem rationem, & naturali modo ab Adamo descendere, nisi ex his parentibus, & progenitoribus. Consequens autem videtur creditu difficile.

Respond.

Ad Patres respondeo, in illis & similibus locis, non explicare primam rationem, neque ordinem huius prædestinationis: sed proximum finem, quem Deus intendit in modo executionis eius, ut plane constet ex verbis Iustini, & ex prioris testimonio Augustini, ubi non de electione, sed de illius executione loquuntur. Augustinus verò in posteriori loco, quamvis nomine electionis utatur, tamen solum de illa loquitur quo ad effectum eius, quod evidenter constat, quia dicit, Mariam esse electam, *Quia factori suo humiliter se subdens, ancillam se nominavit*. Certum est autem si loquamur de prima electione ordine intentionis, non ideo Mariam fuisse electam, quia futura erat humilis, sed potius, quia electa est, ideo illi datum esse, ut esset humilis: in re tamen effectum illius electionis consecuta est, quia per humilitatem congruè se disposuit.

Ad confirmationem, quamvis illatio illa pendat ex quaestione Physica, scilicet, an hoc indiuiduum possit ex alijs parentibus naturaliter generari, quid tamen de hoc sit, concedo sequelam. Est enim illud consequens verum, & facile supposita diuina præscientia, & efficacia diuinæ voluntatis, ut facile constare potest ex ijs, quæ dicto articulo tertio diximus.

Quarto ex dictis colligitur, quid respondendum sit interroganti, an si homo non peccasset, Beata Virgo futura esset mater Dei? Dicendum est enim si solum habeatur ratio illius primæ electionis, quia Beata Virgo per se electa est, ex vi illius futuram fuisse, etiam si homo non peccasset, sicut futuri fuissent alij homines, illorumque generationes. Quia illa electio, & motuum eius, nihil inuoluit necessarium pendens à peccato, & hoc suadent omnes coniecturæ primò adductæ: si autem huic electioni coniungatur tota ratio diuinæ providentiæ, & præscientia futuri peccati, saltem conditionata, sic verè dici potest necessarium fuisse peccatum, ut Beata Virgo esset mater Dei. Quæ doctrina constat ex ijs, quæ in simili quaestione de Christo Domino diximus, est enim eadem proportionalis ratio.

Dubium.

Super est tamè difficultas circa priorem partem, Quia si homo non peccaret, & Verbum fieret homo, non assumeret carnem ex materno vtero, ergo nec Beata Virgo futura esset mater Dei, nec potuit per se eligi in matrem, nisi occasione peccati. Antecedens probatur, quia si Deus fieret homo absque occasione peccati, assumeret corpus à principio perfectum, & gloriosum, cui perfectioni repugnat conceptio in vtero matris. Respondetur primum, sub obiectum illius electionis per se, & intrinsecè non cecidisse illud, quod in argumento sumitur, nec ex tali electione hoc necessarium inferri, potuisset enim Deus fieri homo immortalis, non in statu gloriæ, sed in eo statu, quem haberent homines viatores Adamo non peccante: per se enim decere potuit, Christum esse viatorem cum conditione corporis statui hominum accommodata, ut & illis mereretur, & suo exemplo viam ad beatitudinem demonstraret. Addo Augustinum, lib. 1. de peccat. merit. c. 27. & 28. dubitare, an homine non peccante, homines concipiendi essent in parvis, &

Respond.

August.

A debilibus corporibus, ita ut nec lingua, nec membris uti possent. Quia non obstante, inquit, exigua vi-
ri capacitate, posset omnipotentia creatoris, filios nondum eductos, grandes statim facere. Si igitur de omnibus hominibus, ita Augustinus existimauit, non improbabili-
biliter posset aliquis dicere, etiam si Christus concipiendus esset gloriosus, & perfectus, hoc nihil ob-
stare, quominus ex materno vtero progredere-
tur. Præsertim quia durante illa vita immortalis, in qua homines post certum, ac definitum à Deo tem-
pus, essent ad beatitudinem transferendi, potuisset facile Beata Virgo statim post filij conceptionem, & animo, & corpore simul cum filio fieri gloriosa.
Itaque non est cur dicamus dignitatem matris Dei per se, aut necessarium à peccato pendere.

DISPUTATIO II.

in tres Sectiones distributa.

De naturali perfectione, & origine Beate Virginis.

Explicata dignitate matris, ad quam Beata Virgo prædestinata fuit, consequens est, ut tempus, & modum, quo dignitatem hanc consecuta est, & perfectiones omnes, quibus ratione illius nobilitata est, explicemus. Quia verò gratia naturam supponit, ideo in disputatione hac, omnia, quæ ad naturalem eius perfectionem, & originem pertinent, præmittemus, dicturi postea de supernaturali perfectione.

SECTIO I.

Virum Beata Virgo fuerit naturali modo concepta, & ex quibus parentibus.

Primum omnium tanquam certum statuen-
dum est, Beam Virginem procreatam esse ex
viri, & femine commixtione carnali, ad modum
aliorum hominum. Quamquam enim hoc, neque
in sacra Scriptura legatur, neque in Concilijs ex-
presse definitum sit, habetur tamen certa traditio-
ne, & communi consensu totius Ecclesiæ. Est enim
singulare privilegium Christi, quod ex femina si-
ne opera viri conceptus sit. Unde Luc. 1. dicit An-
gelus ad Virginem, *Spiritus sanctus superueniet in te,*
& *virtus altissimi obumbrabit tibi*. Et causam subdit,
dicens. *Quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur*
filius Dei, fuit ergo hæc propria prerogatiua Filij
Dei, & ad eius singularem honorem spectat, ut al-
teri communicata non fuerit. Præterea sequitur
hæc veritas ex alio principio fidei, quo constat in-
diguissimè Virginem redemptione, quia nimirum
descendebat ex Adamo per seminalem generatio-
nem. Adde in grauiusimis etiam historijs mentio-
nem fieri parentum Virginis, sub proprijs eorum
nominibus, scilicet Ioachim, & Annæ, ut constat ex
Nicephor. libr. 1. cap. 7. & libr. 2. cap. 3. ubi ex Hip-
polyto Portuensi hanc historiam refert. Idem E-
piphani. hæres. 78. & in fine, & 79. circa medium,
ubi expresse inquit, *Tametsi historia Maria, & tradi-*
tio habens dictum esse patri ipsius Ioachim in deserto, vxor
tua concepit, non tamen, quod sine coniugio neque sine
semine viri hoc factum sit, & ibi damnat hæresim Col-
lyridianam, quæ aiebat, Mariam humanæ naturæ
propterea fuisse expertem. Plura habet Epiph. orat.
de laudibus Virg. in tom. 7. Biblioth. Damascenus
libr. 4. cap. 15. & orationibus de Beata Virg. & An-
dreas Ierosolymit. oratione de Dormitione Dei-
paræ, & German. Constantinopolitanus, oratione
de oblatione Mariæ in templum, Gregorius Nyf-
senus oratione de sancta Christi Natiuitate, Simeon
Metaphr. & alij, qui historiam de Beata Virgine
scripserunt.

Virgo ex co-
pula carna-
li viri, ac
femina, ut
alij homines
nata.

Nicephor.

Epiphani.

Damasc.

Andr. Iero-

sol.

German.

Constant.

Greg. Nyss.

Simeon Me-

taphr.

Neque

Si homo non
peccasset,
quomodo
Virgo futu-
ra esset ma-
ter Dei.

August. Neque obstat quod August. libr. 23. contra Faust. cap. 9. historiam hanc de parentibus Virginis apocrypham reputet: tum quia solum dicit, non habere auctoritatem canonicæ scripturæ, quod & nos fatemur: tum etiam, quia solum illam rejicit, quatenus Faustus asserbat, Ioachim fuisse Sacerdotem ex tribu Leui, quod citatæ historiæ non dicunt, neque verum est, ut infra videbimus. Quo loco obiter aduertendum est omnes prædictos auctores honorificè loqui de his parentibus Virginis, sentientes, illis nobilibus, & honestæ conditionis, ac status fuisse. Quod notandum est contra hæreticos huius temporis, qui iniuriôsè de Virgine, & eius parentibus loquuntur, contra quos videri potest Canis. lib. 1. de Beata Maria, cap. 4. & lib. 4. cap. 7. Notat etiam Damasc. nomina horum parentum non vacare mysterio, quia Anna, gratiam, seu misericordiam: Ioachim verò, Dominus firmabit, seu suscitabit, interpretari possumus. Quo indicatum est eos genituros fuisse filiam, per quam Deus & misericordiam suscitaret, & gratiam confirmaret.

Conceptio Virginis miracula. Dico secundo, hæc B. Virginis conceptio non sine aliquo miraculo, & supernaturali virtute perfectæ est. Ex dictis patet. Referunt enim Annam fuisse sterilem, & vitam sine prole usque ad senectutem produxisse, & orationibus conceptionem Virginis impetrasse. Ita referunt Nicephor. Epiphanius. Damascenus. & Gregor. Nyss. locis supra citatis, & autor libri de ortu Virginis, qui nomine Hieronymi. inter opera eius habetur. Vnde concluditur ratio, nam sterilem, senem, & ex senē concipere, non fit sine miraculo, sed Beata Virgo hoc modo concepta fuit, ergo. Confirmatur primo ex Damasceno orat. 1. de nativ. Mar. quia decuit, ut ad summum miraculum via per miracula sterneretur, & ut in fabrica Virginis gratia naturam iuaret, ac preueniret, & ut parentes Virginis ad talem fructum suscipiendum se se desiderijs, & orationibus disponerent.

Obiectio. Dices, Maius miraculum videtur concipi ex senē sterili, quam ex sola muliere iuvene, & fecunda. Nam in priori opere deest tam efficiens, quam materia sufficiens, & utrumque supplet Deus: in posteriori verò, materia proportionata supponitur, Deique solum vices causæ efficientis assumit. Respondetur negando antecedens, quia in priori opere non omnino deest virtus efficiens: & materialis causa, sed utraque concurrat licet imperfecta, ideoque diuina virtute iuuantur, quanquam conceptio in reliquis omnibus fiat naturali modo, & per carnis concupiscentiam: at verò posterior conceptio, quæ ex sola femina, fit virtute Spiritus sancti, longè altiori modo fit. Quod à posteriori declaratur, primo quidem, quia qui concipitur virtute Spiritus sancti, ex vi conceptionis suæ, non est obnoxius originali peccato, qui verò concipitur ex virili semine quantumvis semili, & sterili, ex vi conceptionis debetum habet contrahendi originale peccatum, ut August. notauit, lib. 3. contra Iulian. cap. 11. Deinde, quia modus conceptionis ex Spiritu sancto proprius est Christi (ut diximus) alia verò conceptio ex parente sterili, & senē multis alijs sanctis communicata est, ut Ioanni Baptista, Isaac, &c. Vnde etiam sumitur coniectura hunc saltem posteriorem modum miraculosæ conceptionis Beatam Virginem decuisse.

August. Ex quo etiam verisimile est, hanc Virginis conceptionem fuisse parentibus diuinitus prænnuntiatam, ut apertè refertur in dict. lib. de Natiuitate Mariæ, nomine Hieronymi, & Epiphani. hæref. 70. & satis indicat Gregor. Nyssen. supra dicens, Annam cum prolem à Deo postularet, nuntio diuino fuisse confirmatam. Cuius verba Nicephorus usurpauit. Et quidem si conceptio Isaac, & Ioannis Baptista, parentibus diuinitus nuntiata fuit, verisimile admodum est parentes Virginis hoc beneficio non fuisse priuatos.

Conceptio Virginis prænnuntiata. Vnde Damasc. supra de beatissima Anna loquens, inquit, Quemadmodum præca illa Anna, cum sterilitatis morbo laboraret, per orationem, ac promissionem Samuelis procreauit: eodem modo hæc etiam per obsecrationem, & promissionem, Dei genitricem à Deo accepit, ut ne haec quoque, cuiquam ex illustribus matronis cederet.

Vltimo verisimile ex dictis fit (quod in eodem libr. Hieron. dicitur) diuinitus reuelatum esse parentibus nomen Mariæ, sicut nomen Isaac reuelatum fuit Abraham, Genes. 17. & nomen Ioannis Baptista, Zacharia, Luc. 1. Vbi etiam Elisabeth indicatur fuisse reuelatum, ut ibidem notauit Ambrosius: non est autem verisimile singulare hoc diuinæ prouidentiae genus, & amoris indicium alijs concessum, virginis fuisse denegatum, quod indicauit Ambros. libr. de institut. Virginis, cap. 5. dicens, Vnde & speciale Maria Domini hoc nomen inuenit, quod significat, Deus ex genere meo. Quam nominis etymologiam, non inuenio, vnde Ambrosius sumpserit. Nam iuxta proprietatem linguæ Hebraicæ, aut Syriacæ, Maria potius stella maris, seu Domina interpretatur, ut constat ex Hieronymi. libr. de nominibus Hebraicis, & Damasceni. libr. 4. cap. 15. & alijs patribus, quos Canis. congerit, libr. 1. de B. Virgin. cap. 1. vbi de hoc venerando nomine copiosè, & eleganter disputat.

SECTIO II.

In qua naturali perfectione concepta fuerit Beata Virgo.

Conceptio Virginis. Inquiri hoc loco consequenter poterat, quo tempore Beata Virgo concepta sit. Sed in hac questione explicanda nihil est quod immoremur, supponimus enim ex Nicephor. libr. 2. cap. 3. quatuordecimo, vel decimo quinto ætatis anno (quod infra suo loco definiendum est) filium suum concepisse: vnde, si quæ in superioribus dicta sunt de tempore, quo incarnatio facta est, considerentur, facile erit tempus conceptionis, seu natiuitatis Virginis, ad veram chronologiæ rationem reducere, saltem quod ad numerum annorum pertinet. Nam quod ad mensum attinet, ecclesiastica traditione habemus, octauo Septembris die natam fuisse, atque adeo octauo Decembris die fuisse conceptam. Quo autem die hebdomadæ nata, vel concepta fuerit, incertum est.

Corpus beatæ Virginis. Omnia ergo chronologica questione, de naturali perfectione Virginis breuiter dicendum est, corpus beatissimæ Virginis fuisse in sua specie, & sexu maximè perfectum. Ita docent omnes patres, qui de Beata Virgine scribunt. Nec potest sine temeritate negari, cum nulla auctoritas, vel ratio obstat, & per se decens, ac mysterio Incarnationis maximè consentaneum sit. Primò, quia ex illo corpore Christi corpus formandum erat: ad diuinam ergo prouidentiam pertinuit accommodare medium finis, & materiam effectui aptam præparare, præsertim cum diuina virtus, quæ in hoc opere singulari modo operabatur, facillimè hoc posset perficere. Secundò, quia decuit Christum, & Virginem esse inter se simillimos, non solum moribus, sed etiam & corporis perfectione, & affectibus. Hæc enim similitudo, & ad conciliandum amorem, & ad maiorem perfectionem pertinet: vnde hoc fuisse beatæ Briggæ reuelatum, legitur in 1. lib. 50. & 51. reuelationum eius.

Complexio Virginis. Vnde colligunt multi, Beatam Virginem propter optimam corporis complexionem cum magna moderatione animi coniunctam, nunquam in verum, ac proprium morbum incidisse, & Sophro, in Epist. Synodica, quæ habetur in 6. Synod. Act. 11. 6. Synod. dicit, corpus Virginis ab omni contagione fuisse liberum, & eius carnem, Immaculatam, & purissimam vocat, quæ sancta & immaculata dicitur in eadem 6. Synodo act. 18. in edicto Constantini.

Et con-